

Kartelros

išimtos kartel-
dado is policijos,
dokumentus para
akcija, siems li

mis,
auskas,
Padeigis,
niauskas,

kas,
inauskas Vantini,
jėjus,
laitis,
avičius,
1,
skas,
uskas,
3,
auskas,
is,
3,
lipovičius,

etuviams paren-
tus dėl kartelių
u pigiai, greitai
Dėl sąlygu tel-
tuos, kuriems ši
dokumentus yra

Gydytojas

ar P. Magalhães
19659 (Prie A-

ia dantis. Kalbos
is pirmą Antra-
deniais ir pen-

MAS NAMAS

oje parduodamas
ir žemės skly-
gu teirautis Aido

siro salėje.

ueto, vynu,
muzikaa

ai

sulaukus
alo turėti
modelo 19

s baigiasi,
redaktorja
gia kainą

es | AIDO

vakaro.

Nepartinis Lietuviu Laikraštis
Semanaio Lithuano Independente
PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 205000
Atskiras numerelis — 300 reisų
S. Paulo, Rua da Moó'ca 1721

LIETUVIŲ
AIDAS
BRAZILIJOS
JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis Lietuviu Laikraštis
Semanaio Lithuano Independente
JOSÉ LEITE DE SALLES
Redactor—Chefe
Redakcijos ir Administracijos adresas:
S. Paulo R. da Moó'ca. 1721

10-ti metai

Brazilija -- São Paulo 1939 m. Spalių — Outubro 7 d.

2523802

Nr. 42 (490)

Pabaltijos krastai po Sovietu Rusijos itaka

Lietuva, Latvija ir Estija pasirase sutarti su Sovietais

Lietuvos ministeris skubiai issauktas i Maskva. - Ko rusai reikalauja is Pabaltijos valstybiu? - Karas su Lenkija paskelbtas baigtu. Karas vakaruose tebevyksta

Plebiscitas Vilniaus Krastui

HITLERIS NORI PASISAVINTI BRANGENYBES.

Anglų laikraščio „News Chronicle“ diplomatinis redaktorius rašo, kad Hitleris nori pasisavinti buvo Rusijos caro Nikolajaus I karuna ir kitas brangenybes, kurios yra kitos Lietuvos valstybės turtas. Bet tu brangenybių Hitleris Varšuvoje nerado, nes jos buvo išgabentos užsienin karo pradžioje.

na, kuris bus pasiulytas pranešimams HITLERI.

Is Vokietijos žinios sako, kad susektas didelis samokslas prieš Hitleri. I samoksla imatyti patys naciai. Daugybe jų areštuota.

BERLINAS. Spalių 6 d. Hitleris sušaukė Vokietijos parlamentą išdeštyti taikos planą, kuris bus pasiulytas prancuzams ir anglams.

MASKVA. Sovietų Rusija pareikalavo is Suomijos kad jai būtų leista naudotis suomių salomis Anland.

PLEBISCITAS VOKIETIJOJE

Dėl dabartinio karo visas pasaulis kaltina Hitleri. Angraizai ir Prancuzija pasiryžios vesti karą, kol bus sunaikintas hitlerizmas. Kad ši atsakomybė nekristu ant Hitlerio, jisai sumanė padaryti Vokietijoje plebiscita ir paskui brodyti pasauliui, kad visa vokiečių tauta sutinka su nacių politika. Pravesti plebiscita Hitleriui nesunku. Jis žmonė jo ir nekentia, bet jis vistiek pasakys kad tauta su juo.

PERSIORGANIZAVO PRANCUZIJOS KOMUNISTAI

Prancuzijos vyriausybė uždarė komunistinis veikimas uždraustas. Kadangi Prancuzijoje buvo stipri komunistų partija, tai jie persiorganizavo i naują partiją, kuri dabar vadinasi „Darbininkų ir ūkininkų“.

NUSTATYTOS RUSU—VOKIECIU SIENOS.

Jau galutinai nustatytos ru su-vokiečių sienos nukariautoje Lenkijoje ir patvirtintos. Varšuvos miestas taip pat patiktas prie vokiečių.

20 DIVIZIJŲ RUSŲ KARIŲ MENES LATVIJOS PA-SIENYJE.

Anglų laikraščiai skelbia pranešimus is Rygos ir Talino apie rusų kariuomenės koncentracijas Latvijos pasienyje. Esą apie 20 rusų kariuomenės divizijų sutraukta Latvijos pasienin. Sitoksai rusų koncentracijos kelia didelio nerimo latviam. Kaip žinoma, pereitą savaitę rusai priverė pasirašyti savitarpės pagalbos sutarti estus ir užleisti savo salas ir rasams, be to, duoda teisę rusams turėti karo beže estų vandenyse. Vos tik pasirašius sutarti su estais, pakviestas Mas von buvo ir latvių užsieniu reikalų ministeris, kuriam taip pat buvo pasirašyta panaši sutartis, kaip ir estams. Rusai čia savo laisvą veikimą Libavos ir Vindaujos uostuose, kaip estai, taip ir latviai turėjo primti visas rusų pasiulytas sąlygas. Atsispirti net nebuvo prasmės matant didiule rusu armiją už sienos.

REIKALAUJA UZDARYTI DARDANELIUS.

Rusai reikalauja, kad Turkija uždarytų Dardanelių siauri ir neisileistų angliu ir prancuzu laivu.

PARYZIUS. Spėjama kad Rusija greitai laiku pareikalavianti Besarabijos. Apie Rumunija koncentruojama taip pat raudonoji armija.

SKANDINS AMERIKONU LAIVUS.

Is Europos i Ameriką vyks ta didelis Amerikos keleivinis laivas „Iroquois“ su daugeliu keleiviu. Vokietijos admiralas Raeder pranesė Amerikos vyriausybei, kad tas amerikony laivas, kaip tik prisiartins prie Amerikos krantų, busias paskandintas.

KO RUSAI REIKALAUJA IS LIETUVOS.

Estus ir latvius rusai prispaudė ir patiekė jiems pasirašyti sutartis, kurios, daugiausia, naudingos Sovietams. Buvo likusi nepaliekta tik Lietuva. Bet ir jos eilė atėjo ir šių savaitę Stalinas skubiai pasisaukė Maskvon Lietuvos užsieniu reikalų ministeri Uurbi tartis. Urbšys pradžioje nevyko ir pavėdė tartis Lietuvos atstovui Maskvoje. Bet Maskva būtinai pareikalavo, kad atvyktų užsieniu reikalų ministras. Urbšys nuyko ir susitarė su pasiulyta sutartimi, skubiai grizo Kaunan informuoti vyriausybę ir gauti nauju instrukcija. Grius, ministeriu Kaunan, Smetona skubiai sušaukė ministerių kabineto posėdi apsvarstyti reikalą. Ka nutarė ministeriu kabinetas, nežinia, bet aišku, sutikti su visomis rusu sąlygomis. Urbšys gavęs instrukcijas spalio 6 dieną išvyko vėl Maskvon ir jau pasirašys sutarti, kuri yra maždaug šitokio turinio: laisvas tranzitas Lietuvos teritorija rusų prekėms, savitarpinės pagalbos ir draugiskumo sutarties pasirašymas, pripėsti Lietuvos rusu prekybą, leisti rusams laikyti karo lėktuvų beže Lietuvos teritorijoje. Jei Lietuva priims rusų reikalavimus rusai sutinka krašto žemių gražinti Lietuvai. Aišku, kaip die na, kad Lietuva be jokiu padėjimu, kuriu ji negali daryti priims rusų sąlygas ir pasirašys sutarti. Visos trys Pabaltijos valstybės: Lietuva, Latvija ir Estija, patenka pilnon rusų itakon.

RECIFE. Brazilijos vandenynė vokiečių pavandeniniai laivai nuskandino anglų prekinį laiva „Clementi“. I laiva buvo paleista 25 kanuolės šuviai ir viena torpeda ir laivas nuskendo.

BERLYNAS. Is Berlyno pranesa, kad vokiečių pavandeniniai laivai iki dabar nuskandino prekinį laiva sve timų valstybiu apie 2500000 tonų tasto. Tas vaktis pranesimas sako, kad Vokietija per mėnesį pagamina 10 naujų submarinų.

VILNIAUS KRASTO DALIS ATITEKS LIETUVIAMS.

Vilniaus miestas, o taip pat ir visa Lietuvos teritorija priklausio lietuviams, kurią lenkai buvo užgrobė 1920 m. Panaikinus lenkų valstybę, rusai užėmė tas sritis ir įvedė savo tvarką. 1920 metais rusai yra pripažinę šias žemes su miestu Vilniun Lietuvai. Da bar, rusai turėtų lietuviams jas atiduoti. Bet per tiek laiką, mažas nuosisintis čia yra ir baltgudžiu, lenkų ir kt. Rusai matyt, laip nenori perleisti šias žemes lietuviams, tai mano padaryti plebiscitą - vietos gyventojų atsiklausimą - kam jie nori priklausyti: ar prie lietavių, ar prie rusų? Prancūžimai sako, kad toks plebiscitas bus praveistas po to, kaip tik Lietuvą pasirašys sutarti su rusais panašia kaip latvių ir estų. Taigi Vilniaus krašto dalis zemiui gali atitekti Lietuvai. Tik nežinia kaip bus su Vilniaus miestu.

MOSCICKIS PRIIMS SVEICARU PILIETYBE.

Buvęs Lenkijos prezidentas Moscickis apie Lenkiją jau nebegalvoja. Jisai žada apsigyventi Sveicarijoje, kur gyvenoligus metus prieš didijį kara ir priimti Sveicarijos pilietybę. Tenai esą nori ramiai baigti savo dienas be rūpesčio apie Lenkiją. Tai tau patriotai!

NEPRIPAZISTA LENKIJOOS NUKARIAVIMO.

Iki šiolėi nė viena valstybė nepripažino Lenkijos nukariavimą ir jos padalinimą. Amerikos J. V., o taip pat ir Meksika pareiškė kad jos pripažista tą Lenkijos vyriausybę, kuri dabar sudaryta Prancuzijoje.

VARSUVA. Lenkijos buvusi sostinė Varšuva pasidavė. Jos gynėjai nors ilgai kovėsi ir išsekus jų jėgoms per radio saukėsi pagalbos, bet ju niekas neisigardo. Tai, žinoma, turėjo pasiduoti. Spalių 2 d. Varšuvon išgėgė vokiečių kariuomenė.

NAUJA LENKIJOOS VYRIASYBE.

Sudaryta nauja Lenkijos vyriausybė. Duvės prezidentas Moscickis atstitydino, o jo vieton išrinktas buvęs parlamento pirmininkas Vladyslas Rakievič. Naujos Lenkijos vyriausybės būstinė Paryzius.

LENKIJOOS PARTIZANAI DAR UZPULDINEJA VOKIECIUS.

Nors jau paskelbta, kad Lenkijos karas pasibaigė ir Lenkija nugulėta, tačiau Lenkijos viduje yra daug lenkų partizanų, kurie užpuldinėja vokiečius.

MEKSIKA. Meksikoje iki šiolėi nebuvo fašistų partijos, nes tenai kairioji vyriausybė draudė fašizmą, panašiai, kaip ir Sovietuose. Pereitą savaitę vyriausybė leido veikti ir Meksikos fašistams.

KLIUTYS GRIZTI LENKAMS I SAVO TEVISKES.

Daugybė Lenkijos gyventojų yra išbėgę i užsieni. Karui pasibaigus jie nori grizti i savo sodybas, bet dabar ju lėvyne padalinata ir yra dviejų valstybių žinioje, Kiemo sodybos atiteko vokiečiams, tie turri kreiptis pas vokiečių konsulfatus, o kiti, pas rusų konsulfatus. Norintieji grizti i savo tėviškes buvusię Lenkijos piličiai kaip vokiečiu, tap pat ir rusų konsulfatuose turi pasirašyti tam tikrus pasijadėjimus kad jie pripažista naujus krašto valdovus, priima viena bei kita pilietybę ir pasizada is tikimi buti naujiems krašto šeiminkams. Kas tokių dokumentų negali grizti i savo namus. Rusu konsulai dar lenkus apibara kam jie bėgo is savo sodybų, jei nebuvo bėgimo reikalo bėgti ir palikti namus.

BERLYNAS. Hitleris sakė oro ministeriui, kad būtų stropiai saugojama Vokietijos teritorija nuo anglų lėktuvu kurie mėto Vokietijoje kurstančius prieš Hitleri lapelius. Matyt, Hitleris išsigando angliu bombardavimo lapeliais.

HITLERIS PASITRAUKSIAS

Eina gandy, kad Hitlerio pasiulytos taikos nepriėmus angliams ir prancuzams, Hitleris pasitrauks nuo kancelerio Goetingui savo vietą užleis „Sukuriau didžiąja Vokietiją, dabar galiu pasitraukti“.

Conferencia Panameri- Ir Lietuva Pakviesta cana do Panamá

No dia 3 de Outubro, á tarde, a sessão de encerramento dos trabalhos da Conferencia de Panamá considerando-se plenamente atingidos todos os objectivos da reunião.

Gratas ao espirito de Colaboração manifestado por todas as delegações que se apresentaram animadas de um alto sentido de solidariedade, a Conferencia resolver satisfactoriamente: 1o. — as questões de ordem económica; 2o. — a proclamação da solidariedade dos países do continente baseada na neutralidade americana; 3o. — a criação de uma zona de segurança em torno as Americas.

DECLARAÇÕES DAS NAÇÕES AMERICANAS.

A Conferencia Pan-Americana aprovou a seguinte declaração:

„As nações americanas: nos princípios da Civilização
1o. — Reaffirmam sua fé Christian e confiam em que o Direito das gentes extenderá seu imperio sobre a vida dos povos;

2o. — Condemnam as tentativas para subtrair ao dominio moral as actividades internacionaes e o desenvolvimento da guerra;

3o. — Rejeitam qualquer meio de solução de conflictos entre as nações dos tratados ou sua revogação pela vontade de uma só das partes.

4o. — Consideram injustificavel a violação da neutralidade ou a invasão de países fracos como expedientes para conseguir o triumpho nas guerras.

5o. — Comprometem-se a reclamar e protestar contra qualquer acto bellico que se afaste do Direito Internacional e das exigencias da Justiça”

Não se prevê que está de clarificação tenha qualquer effecto material immediato sobre as nações belligerantes; mas que estabelece o fundamento para uma possível revisão do Direito Internacional.

TOPICOS DO DISCURSO DO CHEFE DA DELEGAÇÃO BRASILEIRA.

O chefe da delegação brasileira, sr. Carlos Martins Pereira de Souza, discursando na sessão plenaria, congratulou-se com os resultados que mostram a solidariedade interamericana, da qual pôde orgulhar-se todo o continente, dizendo: „Si na Europa os blocos, zonas de guerra ou de perigo, são definidos arbitra-

riamente determinemos em nossos mares zonas de paz, nas quais a solidariedade não permitirá métodos de destruição, ações arbitrarías ou dificuldades incomodas. Em caso uma das republicas americanas será aplicada a liberdade de comunicações para as trocas comerciais. No nosso ponto de vista, o conceito internacional de „mar territorial” deverá ter, no continente americano e durante a guerra atu al na Europa, a mais ampla interpretação possível. Foi esta a razão pela qual o Brasil jolgou desejar que todas as nações deste hemisferio se exando os limites mais amplos para o mar territorial da America, ou, melhor dito, para o mar continental. Compensem - nos mutuamente, aim de contrabalançar as restrições impostas pela situação de guerra na Europa, por meio de cooperação mutua.

Torna-se necessario desenvolver a navegação, promovendo entre os governos americanos acordos multilateraes ou bilateraes, organizando e mantendo linhas regulares de transporte ligando cada país, facilitando deste modo o trafego direto de passageiros, com as facilidades que se concederem para este fim”.

Iskilus vokiečių-lenku kari, Pabaltijo valstybės laikėsi neutraliai. Pabaltijo valstybių neutralumas buvo paskelbtas dar tada, kaip ėjo derybos tarp anglų, prancūzų ir rusų, sudaryti tvirtą apsigynimo bloką nuo agresorių. Karas su lenkais baigėsi Lenkija padalinta tarp didžiųjų valstybių: Sovietu Rusijos ir Vokietijos, Baltijos jūros pakrastyje mažosios valstybės Estija, Latvija ir Lietuva. Atrodo, kad ir su jomis rusai ir vokiečiai nutarė apsidirbti, nežiurint ir to, kad jos neutralios ir nenoris kištis į svetimus reikalus. o tik ramiai gyventi. Bet sunku joms išsilaikyti.”

Dar nepasibaigus lenkų-vokiečių karui, rusai rado prie kabių prie Estijos, kam ji leido pabėgti vienam lenkų pavandeniniam laivui iš savo vandeny. Estija teisinosi ir visaip rusams irodinėjo, kad ji tame nekalta. Bet rusai pasikvietė Estijos užsienių reikalų ministeri į Maskvą ir pakiešo pasirašyti sutartį, kuria einant, estai atiduoda savo salas Baltijos juroje, leidžia laisvą tranzitą rusams per jos teritoriją, leidžia laisvai pfaukti rusų karo laivams Estijos pakraščiuose ir įsitaisyti karo baze Baltijoje. Žodžiu, ta sutartimi atimamos visos nepriklausomos valstybės teisės ir Estija pasidūda rusų globai.

Estams priėmus šias rusų sąlygas atsisakius pilnos savo

nepriklausomybės, tuojuos i Maskvą buvo pašauktas Latvijos užsienių reikalų ministeris. Pranešimai sako, kad rusai ir latviams pasiūlys tokią pat sutartį ir tokiomis pat sąlygomis, kai ir estams. Dar negrįžus Latvijos užsienių reikalų ministeriui iš Maskvos spalio 2 dieną radio pranešė kad Sovietų Rusija pasiuntusi kvietimą Kaunan ir pareikala vo, kad kuo skubiausiai pributų Maskvon Lietuvos užsienių reikalų ministeris Urbšys Taigi, kaip matome, ir Lietuvai atėjo eilė ir, greičiausius patiektas raštas ir Lietuvos atstovui pasirašyti, kaip tai buvo padaryta su estais ir latviais. Lietuvos užsienių reikalų ministeris Urbšys Mas von nevyko, bet pasiuntė Kauno vyriausybės igaliojimus Lietuvos atstovui Maskvoje ir leido jam tartis ir pasirašyti sutartis Lietuvos vyriausybės vardu.

Taigi, Pabaltijo kraštai tiek stengėsi išlikti nepalieti, bet vis dėl to šiame tarptautiniame konflikte, šioje situacijoje, kurią išaukė Vokietijos načiu vadas Hitleris, ir Pabaltijo kraštai bus skaudžiai užgauti ir bus uždėta jiems svetima globa. Lietuva turi mažiausios reikšmes iš visu Pabaltijo karštu, nes ji neturi uostu, neturi gero priėmimo prie jūros, bet kaip ukio kraštas, kaip strategijos atvilgiu svarbus punktas, ir Lietuvai atimamas savarankiskumas.

Jokiu Derybu su Hitleriu

Kaip jau žinia, Hitleris bijosi vesti toliau karą ir siūlo anglams ir prancuzams taikos derybas. Taikos planą Hitleris norėjo, kad pasiulytų Sovietų Rusija, bet Maskva atsakė, jog jai nepridera, kaip neutralė valstybė, siūlyti taikos plana, todėl Maskva patarė Hitleriui pasirinkti Mussolini tarpininku, kad tas tarpininkautų tarp vokiečių ir anglų - prancūzų.

Hitlerio norą taikintis Anglijos ministeriu pirmininkas davė atsikymą parlamente spalio mėn. 3 dieną. Prieš Chiam berlaino atsakymą, daug šiuo klausimu rašė ir anglų spauda, kuri reikė anglų visuomenės nuomone. Ir pasirodo, kad kad angliai, o taip pat ir prancūzai nenori jokių taikos derybų su Hitleriu.

Anglų dienraštis „Times” rašo: „Tokie Hitlerio taikos pasiūlymai anglams ir prancuzams negali būti priimti. Vi siems žinoma, kad Hitlerio žodžiams daugiau tikėti nebegalima. Tai yra isitikines visas pasaulis. Dėl to pasaulio taikai ivykdyti yra vienintelė sąlyga: pirmiausia sutriuškinti hitlerizmą”

„Daily Telegraph” rašo: „Kokie nebus Hitlerio pasiūlymai, jie negali būti priimti. Ju negali priimti nė viena valstybė, ne viena tauta, kuri tik trokšta laisvės ir tikros taikos. Taip pat negalima patikėti žodžiu ir prizadams to žmogaus, kuris visą laiką ne-

pildė savo pažadų, to žmogaus kuris pasirodė, kad su juo negali būti jokios rimtos kalbos. Šis žmogaus, kuris išniekino ir Miuncheno nutarimus, dar prieš tai, kada jie turėjo būti pasirašyti. Nėra šiandien jokios tautos, kad priimtų šio žmogaus bile kokius pasiūlymus. Taigi, Hitlerio taikos pasiūlymas yra atmestinas.”

„Daily Herald” pastebi: „Hitleris prašo taikos, nes isitikino, kad Vokietija yra labai silpna kariauti su Anglija ir Prancuzija. Hitlerio siūloma taika nepriimtina, tol, kol lenkai ir čekai vilks nacių jungą”.

„Daily Express” rašo: „Hitleris nori pasiūlyti demokratinėms kraštams taiką. Bet šie kraštai jau pažista šio žmogaus žodi ką jisai reiskia. Anglija ir Prancuzija, matydama šį žmogų toki koks jis yra, beširdis ir su sukruvintom žmonių krauju ranokm, negali turėti jokios kalbos. Be to, Anglija ir Prancuzija su juo jokios sutarties tol, kol Cekoslovakija bus po Vokietijos jungu ir tol kol nebus atstatyta Lenkija”.

Taigi, anglų spauda beveik visa pasisakė prieš Hitlerio siūloma taiką. Spalio 3 diena parlamente pareiskė tą pati ir Anglijos ministeris pirmininkas Chamberlainas. Vadinasi, taikos Europoje nebus. Karas eis tol, kol bus sunaikintas hitlerizmas.

Žemės ukio reikalu

Kokias mes Brazilijoje esame traktuojami svetimsiais. Praslinks metai kiti ir daugelis prisieksim šiam kraštui savo istikimybe. Kaip dabar taip ir vėliau atsiras žmonių norinčių ukininkauti. Susidarius galimybei, gal kursimes i kolonijas vieni kaip brazilai, kiti kaip lietuviai, todėl tiems kurie mano ateity kurtis žemės ukį laikas jau dabar tuo pradėti rupintis.

Kurie išgali pirkti ukius dabar, tie perkasi ten kur randa patogiau. Kurdamiesi pavie nidi arba mažais bureliais. Tje bureliai atėly gali tapti kolonijų branduoliais, tik gaila, kad jė kuriami tokiose vietose kur maža laisvos žemės kainos peraukštos. Tuo reikatu reikty mums rimtai susirupinti ir isteigtį bent maža branduoli palankiuose sąlygose ir štai kodėl:

Spiešimosi arčiau miestų ant bentkokios nualintos žemės, kolonistui mažai gero težada, nes esi griežtai apribotas savo sklypely neturėdamas jokių ukiskų lašviu ir derlius turi pirkti berdamas trašas ir prakaita kartais virzyjančius produkto verte. Jei to nedarai turi tenkintis mažais delriais kartais neapmokančiais ne idė to prakaito. Tiesa mendioka pupelės neblogai dera ir nualintoj žemėj bet vien jais negali remtis.

Dar blogiau, arčiau miestų, yra su aukšta žemės kaina. Mokėti už žeme tiek kiek ji neverta yra netik, kad neologiska, bet podraug ir nebiznieriska. Spaudoj kartais užtinkame žinucijų, kad vienur kitur lietuviai perka ukius mokėdami neitikėtinai aukštas

kainas pav. 1,000 ar 2,000 milreisu už hektarą. Jei tokió hektarų perkama 25 tai turim 25 ar 50 kontų už uki.

Komerciniai sumetimai reikalauja iš žmogaus apskaitliuoti kiek tas kapitalas paleidus apyvarton gali duoti % pelno ir atsakydamas gausis toks, kad Pietų Brazilijoje jis duoda apie 5-10% jei jis išskolinti ar ideti prekybon ar pramonėn žodžiu iš 25 tukstančius milreisu be jokio darbo kasmet gali gauti 1250 ar 2500 milreisu ir daugiau. Tai reiskia turėdamas tiek pinigų gali iš nuosimėiu pragyventi.

Jei už tuos 25 kontų nusi pirksi „arti civilizacijos” 12 ar 25 ha žemės ir kaip ne kaip ant jos isikursi, galima drąsiai tvirtinti, kad tas žemėn idėtas kapitalas ne pusėty nuosimėiu neatneš. Tiesa uždėrsi daugiau, bet tai bus ne to kapitalo, o savo raumenų uždarbības.

Kaip amatninkas pirm ne gu pirkti tokią brangią mašiną savo dirbtuvei pirm apsigalvoja ar ji tose sąlygose pateisins išlaidas, tai ir ukininkas pirkdamas žeme turi apgalvoti ar tose sąlygose apsimoka tiek pinigų dėti, nes ukininkui žemė yra taspas ką amatninkui jė „varstotas”.

Atrodo, kad i maža žemės sklypą dėti dideli kapitalą yra labai neracionalu ir nebiznieriska, nes ten to kapitalo nuo-

simėius turi savo prakaitu uždirti.

Žemės ukio produktų kaina arti miestų ir visų 1,000 km. toliau nuo jų, mažai tesiskiria, gi tolimesniuose girių užkampiuose dėl žemės pigumo ir nepaprasto derlingumo, tų pačiu produktu gamyba atsieina keferiopar pigiau.

Daleiskim, kad žmogus turis 25 kontus atvykstai i Rio Grande do Sul, Santa Catarinos ar Parana valstijų vakeru girias. Ten už 15 kontu nusiperka 150 - 500 ha milko ir 10 kontu paliekie isikurimui. Jei kasmet griauti milko po 10 ha ir išnaudojus žeme paversti ganykla per 5 metus jau turi 50 ha ganyklos, kuri pati augyna gyvulius ir be jokio prakaitavimo gyveni kaip fazenderius. Jei ganykla peranksta, griauk milką pagreitintu tempu, nes kaboklis dirba už pusdyki. Kasmet ganykla didėja ir atatin kamai auga gyvulių skaičius t. y. dideli nuosimėiai nuo idėto kapitalo. Kiekvienam suprantama, kad gera dirbama žeme, nes ganykla duoda kapitalą žmogui nedirbant, o dirbamos žemės turi jėga milreisu traukti ir jis ne visad duodasi. Be to, derlingu girių ganykla yra kurkas vertingesnė už nualintas stepes ir išmaitina tame pat plote daugiau gyvulių.

Ag. Br. Paukšas.

Atgal i tamsiuosius Juozas Tubelis Galas Lenkijos vduoramzus Valstybei

riesta

es, tuojaus i asauktas Latvi... kad rusai ir ys tokią pat mis pū saly estams. Dar s užsienių rei i iš Maskvos radio praneš sija pasijutusi n ir pareikala cubiausiai pri- Lietuvos užsie nisteris Urbys tume, ir Lie- ir, greičiausia raštas ir Lie- asirašyti, kaip yta su eistais urvos užsienių is Urbys Mas e pasijutė Kau- igojimus Lie Maskvoje ir s ir pasirašyti is vyriausybės

Mes šiandien taip jau prie visko pripratę, jog niekas mus nestebina. Mus dargi blogai nuteikia, jei pasiemė dienos laikraštį nerandame ko nors baisaus, žiaurbaus, nepaprasto Smarkiais žingsniais einame prie išsigimimo ir nors dainuojame puikiausius himnus naujų progresui, civilizacijai, kulturai, vienok patys neįjame kaip eitame atgal, grįžtame i juodžiausius viduramžius.

Štai keletas pavyzdžių. Kuo virto šiandien faštinėse valstybėse žmogus? Niekur arba viskuo. Viena aišku, jog jis virto paprastu valdovu, irankiu, daiktū, kuri gali parduoti, pirkti, maiyti, vorsti i paprasiu automatu, dargi gyvuliu.

Viduramžiais karaliai laikėsi taisyklės, jog valstybėje galima tik viena tikyba ir ta vyraujanti tikyba turėjo būti tokia, kurią išpažino tuo laiku valdovas. Jei karalius katalikas—tik katalikai galimi, jei protestantas, tik kirkės galybės stantys. Dėl šio nusistatymo Ispanijoje veikė baisiausia inkvizicija, Prancuzijoje vyko tikybiniai karai su jų genotais ir ta kara norėjo Prancuzijos valdovai užbaigti garsia Baltramiejaus naktimi, dar vėlesniais laikais Europa išstisus trisdešimt metų kovojo, viena kita puole norėdama įvesti vieną ar kitą tikybine dogmą.

Visos knygos kurios kitiškai kalbėjo, netgi buvo spaudžiamos, jos autorai kalinami ir dargi nužudomi.

Ar ne tas pats šiandien fa-

štinėse valstybėse? Ar ne draudžiama kitiškai žmonėms galvoti, negu diktatorius? Ar leidžiama bent vienai partijai, kuri nebūtų valdančioji veikti? Ar nepasizymi visos faštinės valstybės knygos deginimu, nekalčiausiu romanų draudimu ir ju autorių persekiojimu? Ar netremia fašistai žydus kaip Ferdinandas Katalikas Ispanijoje penkioliktame šimtmetyje? Ar neatima tokiečiai dargi pilietinę grynokraujams už tai, kad jų parašylose knygoje yra nepalankios diktatoriams mintys parašylos?

Ar nepersekiojama dargi katalikybė ir nori įvesti senovės stambeldybę, kad tik gautusi vieningas tikėjimas? Ar nevertinama dargi mokslininkai meluoti ir tvirtinti pramanytas žinias apie vienos rasės tobulybę ir kitu idijotiškumą?

Ar nevirto diktatoriai vienvaldžiais valdovais, nuo kurių žodžio priklauso visu piliiečių, tikriau pasaktus, pavaldininkų tvirtinimas, Ar nesikartoja Prancuzijos karalių žodžiai, kurie tvirtino, jog viskas, kas yra valdomyje, tai jų ir jei žmogus naudojasi savo uždirtu skatiku ir jo neatima valdovas—turi būti jam dėkingas?

Ar nejaugi reikia baisesniu dalykų ieškoti spaudoje? Nejaugi tai neverčia žmogų nusigasti ir pasiklausti: kur mes nu eisime?

Bet žemkimas toliau. Viduramžiais ir dar auksniais laikais, t. y. gilesnėje senovėje buvo nemaža tokių valdovų, kurie gyveno išnuo-

Rugsėjo 1 dieną Kaune pasimirė Juozas Tubelis, Antano Smetonos švogeriš, paskutiniu laiku ėjęs Lietuvos valstybės banko valdytojo pareigas.

Juozas Tubelis priskaitomas prie seneniųjų Lietuvos veikėjų. Tačiau savo tautinui veikimu dar spaudos laikais, niekur nėra pasizymėjęs. Kada Lietuvoje vyrė kova už Lietuvos valstybės atstatymą, kada rusai grido kalėjimuose ir trėmė Sibiran Lietuvius, kėjus ir kovotojus prieš rusų priepaūdą, Juozas Tubelio niekur nebuvo. Tai buvo lietuvis ir niekur nedalyvavo lietuvių tautiniame ir valstybiniame atgimime: Vienas vienintelis Tubelio pasipriešinimas rusams, tai atsakymas dar mokykloje esant, rusiškai poteriauti. Tai rodo, kad Tubelis buvo didesniai religingas ir prisiryšęs pro katalikų tikėjimo ir laikėsi daugiau tais laikais bažnyčios skelbiamų tiesu: kiekviena valdžia nuo Dievo, tad ją reikia gerbti ir prieš ją ginklo nekelti.

muodami arba dargi parduodami kitam valdovui savo kariuomenės pulkus (Landsknechtai).

O šiandien ar ne tas pats? Ar Mussolinis su Hitleriu neparduoda savo kariuomenės višiemis? Ar jie nesuntė savo kariuomenę Ispanijon ir vertė Ispaniją kėkoti už kiekvieną kareivį geležini, auksu, maistu ir kitais produktais, nes? Frankas pinigų pats neturėjo? Ar nesuntė Hitleris Cekoslovakijon kelti nerimu, kaip lygiai daro Danige? Ar tai nėra bauriausias žmonių pardavinėjimas? (Bus daugiau)

Tubelis baigė mokslus rusų laikais ir buvo agronomu. Ne iškilo jį ir kuriant Lietuvos nepriklausomybę. Tiesą jį buvo paskirtas žemės ūkio ministeriu, bet neįgim. Ir taip Juozo Tubelio vardas buvo nežinomas nes jis ne buvo pasižymėjęs nei jokiais gabumais: nei mokslu, nei politika, nei visomeniniu veikimu. J. Tubelis iškilo tik po 1926 metu sukilimo, kuri padarė jo švogeriš Antanas Smetona su Voldemaru. O dar anksčiau jį išaugo, kada nuo valdžios buvo pašalintas Voldemaras. Nuo tada Tubelis tapo nebeparnau mas ministeris pirmiaukais, li nansų ministeris, žemės ūkio ministeris ir kt. Nuo tada Tubelio žvaigždė ėmė spindėti ir tai nenuostabu, nes švogeriš respublikos prezidentas. Dėl to Lietuvoje buvo kalbama kad Tubelis buvo valdovas švogeriū. O kiti sakydavo, kad Lietuva val do švogeriū žmogus.

Tubelis pradėjo kristi žemyn po Lenkijos ultimatumo Lietuvai. Kaip nevykęs politikas. buvo pakeistas kunagu Mikas ir paskirtas trumpam laikui žemės ūkio ministeriu, o vėliau Lietuvos valstybės banko valdytojum. Šias pareigas eidamas ir mirė.

Juozas Tubelis budamas valdžioje, nors ir kaizin kaip ilgai, bet spėjo išgyti gražaus turtelio ir išgyti paiku už kelis šimtus tukstančių litu dvarą ir kitokio turto sukrauti.

Juozui Tubeliui mirus, kai ne buvo iškabintos vėlavos perištos su juodu kaspinu. Valdžios ištaigos visos nedirbo.

Lenkijos valstybė padalin ta tarp Sovietų Rusijos ir Vokietijos. Didesnė Lenkijos teritorijos dalis atiteko rusams, kurioje visa tvarka įvedama panaši Sovietų Rusijoje. Muzesnė dalis teko Vokietijai, kur šeiminingas vokiečiai lygiai taip, kaip jie šeiminingauka kitiuose užimtuose kraščėsimti metų išgyvenusi Lenkija nepriklausoma, sukursi savo kariuomenę, prekybą, pramonę, ištačiusi miestus, pravedusi kelius, subirėjo. Pasipylė po visus kraštus lenku emigrantų pabėgėliu.

Liudnas likimas ištikio Lenkija. Tik vienam mėnesio bėgyje Lenkija jau liko ne be ne be Lenkija. Naujieji šeiminingai joje šeiminingauka ir inka savo tvarkinauja, kuri kurios lenkai nepratė. Laikraščiai rašo, kad liudniausios dienos atėjo Lenkijos būruožiai. Valstiečiai, kurie vilko šurdu gyvenimą ir prie savo valdžios, ypatingų permaino nepajus, bet būruožiai, kuri tvarkė visus Lenkijos reikalus kuri buvo Lenkijos ir jos vals tiečių viešpats — viska pradėta.

Dar tebeinant karui, dar didvyriškai besigynant Varšuvai, Lenkijos vyriausybė jau buvo palikusi Lenkija ir išbėgusi užsieniu. Respublikos prezidentas Moscickis, vyriausias kariuomenės vadas Smigly-Rydz ir kiti vyriausybės nariai, palike besigynančius ka Rumunijoje. Rusams reikalau jant, Moscickis ir Smigly-Rydz internuoti ir turėjo atsiskakyti

Nukelta 4-tam puslap.

Itijo kraštai nepalasti, o šiame tarp- likte, šioje sul- ūkteris, ir Pa- bus skaudžiai uždėta jiems Lietuva turi smes iš visu i, nes ji natū- gero priėmimo kaip ūkio strategijos at- punktus, ir Lie- savarantišku

o prakrautu u-

produktų kai- ir visą 1,000 jų, mažai le- imesniuose gi- del žemės pi- rasto derlingu- roduktu gamy- eriopai pigiau- kad žmogus tu- dvykstas i Rio Santa Catari- valstijų vaka už 15 kontu - 500 ha mil- palieke isiku- et griaudi miš ir išnaudojus ganykla per 5 50 ha gany- augyna gyvu- prakaitavimo zenderius. Jei sta, griauk miš pudyki. Kas- dėja ir atatin- vulių skaidius imčiai nuo idė ekvienam su- gera dirbama kla duoda ka- edirbant, o ti turi jėga mil jis ne visad derlingu giriu rskas verting- kes per iš- at plote dau- r. Daukas,

Felietonas

Senis Tupsa pliaze

J. Cyzius

Sako, netikėti negalima, o turi kuo. Eis už puse lito tikėdamas apsišutinsi taip, kad net metus laiko čiaudėsi, rai tyt, žuvauna ir maitinas. Pavyssis ir pagaliau nusistatysi, kad kol nepačiupinėsi, niekam netikėsi. Štai, sakysime, lai- kraščiuose, rašo, kad miestuose pilna bedarbių kaip kai- muose mūsų ir blusu, o kai muose truksta bedarbių lygiai kaip ir lite.

Tokias viešas žinias turė- damas, Netikšiu šaimo gyven- tojas Jokubas Tupsa, atėjęs darbymečiai net nesigauzė: — Tai kas, kad sargu- pėnė i vaikai, dukteri išleido i marčias. O! nuvažiuesiu i miestą ir šarbininku bus kaip spalių — sakydavo sus ru- pintojėlei Magdei.

Aną pirmadieni Tupsa ap- sisprendė savo sjonė igyvendi- ti. Matykit, rugius sunokiuo iki penties. Kam žalius kliudyti, jei per vieną dieną „džiugst“ ir nėra. Magdef liepes suda- ryti tvaraga prikasti sveziau bulvių ir pasistrajyti nauju nauju klėtkiniu kad miescionys nesisaipytų, pats ilgais leite- riais išvažiavo i Afytų.

dirbti, — pamišino. — Ma- žadėsiu duonos kepalą, tai mušis už duoną.

Pastates arklius, užsiruė ir, pasipaudes botaga po pa- zastim, aidas. Bet neujes ir apsidairės, pradėjo stebėtis; ne- maža storuliu, nei nuogi, nei apsiyngė, kartu vyriai ir mo- terys be jokios sarmatos vie- nas apie kitą zulinas.

— Ei vyručiai, ei mergai- tės, — sušuko Tupsa, iš po krūmo, — susirinkit, išaekė! Po pustrėčio lito duosiu. Pas mane nesunku, bernas po tre- jis metus išbūna

— Kaip ką? — paklausė storulis raudona rankluosčiu apsisukes griešnas kuo vietas. Tupsa ryškiau išlėstė rei- kalą ir norėjo parodyti, kad turi dešimtalitė užmokėti, ėmė griozti kišenės, bet klauso, kad šyk kokis choras kvatoja.

— Ko zaibotės? — supy- ko Tupsa, — misinat monkas gaspadorius. Turiu valaką žė- mės, ukis karjytnių neragaves Nežiurėkit, kad kepurė be ko- žirumpės, aukunės išpylė ir- sidabinu, o dukte per sliuba

su šikine buvo.

— Vieni dar žabiau paduko juoktis. — Gaf kelnės prasizoje, ar- gal išistojes i nečysta, — pamislines žmogus apsiavlgė. — Tėvai nusirenk, pasimau- dyk, eikš po smėli pasikočiusi paink saulės vonias! — sau- kė besikraipydama graški blon- dinė su žaliu pilvu.

Tupsa rankoj suspaudė bot- kof:

— Rugiai byra. Nėbus duo- nos Matot, darbymetis Rėiklia staravofis.

— Nieko, kai nebus duo- nos, pyragus valgysim! — lindo i akis žaliapilve o šiti kvatojos.

Pagaliau Tupsai išsekė kan- trybė,

— Pakusnykai, besarmaciai tai tōki jūs bedarbiai, aš jums, ar heisit duonos sta- ravotis, a?

Apsukes botagą, tiese žalia pilvei per kojias, o kai ir kiti pradėjo ja užstoti, Tupsa pradėjo krikštinti i kitus. Žiu- ri, kad vieni bėga, zyliuoja, i laukus, i šrumus, kiti i vandenį, stačiai kaip bobos nuo kazoko, kad net pagavo upas dar ir dar „ultojus“ pamo- kinti, tegul žino, po kam sva- ras duonos. Kai aplink buvo

tušcia, Tupsa ismuko i kru- mus, o ten dar gražiau. Ten ir gatava, net savo pačiai. visai nuogi vyrai ir moterys šaiposi ir net bučiuojasi.

— Ar neisit i rugius. Ak- meni žiema graužit. Tai žertas — mes užvalgyt neturim laiko o jie muila džiovina istisas — dienas ir pasamdyti nemoznės, — šėlo Tupsa, nepaliaudamas botagu laižyti plikpilvius.

Pasitraukė iš fronto, kai nesipainojo po rankomis, kai botaga mazgas buvo išskede nes i kasą.

— O! nepasamdžiau, tai napašamdžiau, bet nors pasok- dinau, atsimtas tykaduoniat, — juokėsi savo kvape, kimšdamas pypkė.

— Ak, net lengviau pa- sidarė — trynė rankas atsifu- tupes ant akmens.

Pasilsėjes ir sau dulina i miestą per laukus, per krūmus Ogi žiuri kad ir čia kas ne sviestas: palkodė už galų i du medžius prirista ir joje kaž kas kruta.

— Bambliai vaikai, matysi, kaip drasko maršką. O tai išdykes miestas. Nu, aitvarams parodysiul — pasiryžo Tupsa.

Pasituntė botago „šmiekkė“ ir ten ir kō žmogus nenugriu vo iš dyvo: ne vaikai, bet dideli išoko cimbolai nuogi kaip iš pirties.

— Kaip jums nesarmata? A tpruc bestijos, — tarė o paskui susigriebė Tupsa — likite sveiki, einu aš taip sau.

Bet vos paėjo, klauso, kad kažkas iš paskos sea drasialis

vyriaškais žingsniais. Asigrižta — ogi žnogus su raudona juosta apie kepure.

— Stok Tamsta! — paga- liau pasakė — Tamsta, atėjes i pliaža, pakėlei skandalą. Va- sarotojus išblaškei. As, kaip pliažo saigas, privalau Tamsta i nuovada.

Zvaigždėtam busapisas, ga li sužadtyti. Kas nepas tas bus, klausysiu — nusistatė Tupsa ir nuėjo, o ten, žinot rašė, rašė ir liepė pasirašyti miaz- daug po tokio paskoty.

„Pilietis Jokubas Tupsa, girtas atvykęs i pliažą pra- dėjo ižeidinėti vasarotojus ir pagaliau botagu musti. Tardy- tojo žmona, advokato dukteri, dvi baro padaveketes, inžinieru anstoli, teismo sekretorius snar- kiais škrėčiais sutalžė, o kitus kiek lengviau, be to, rades ga make dirstoriene, pergasdino ir dar nežinia, kuo būtų bai- gesi, jei nebūtų atbeges pa- galbon parapijos klebunas“

— Jokio kunigo ten nebu- vo. O tik taip sau vyras su moterim miegojo, — bandė aiš- kintis Tupsa, bet ką ten. Lie- pė pasirašyti ir paleido, ta- čiau, sako, žauks prie žaliu stalo. Zmogui ir pagalvoti kuk- tu: kas žino, kiek gali iresti Gali keliems mėnesiams ant sušaudymo.

Todėl dabar Tupsa ir de- šimtam sako, kad pakol savo nagais nepačiupinėsi, nevieryk

Taip matot, kaip paklas žmo- gas per patikėjima pakliuvo i bėdą. Ciulpsi kelintą savaite ir dar kur galas pamaišykim.

Kas Yra Mirtis

Kada žmogus nustoja kvėpuoti ir jo širdis plakusi, sakoma, kad žmogus miręs. Taip jis yra miręs, nes jo kūnas pradeda gesti ir niekas jo nebegali atgaivinti. Bet mokslas atranda, kad ne kiekviena organizmo dalis taip greitai miršta. Žmogui mirus dar nekuriš jo organizmo dalys galima perdėjus i kita gyva organizmą prigydyti ir jos vėl gyvena. Tas galima padaryti ne tik žmogaus akies lėliukėm, bet ir su kitomis kūno dalimis, pavyzdžiui oda. Mirusio žmogaus oda operacijos keliu perkelta i gyvo žmogaus organizmo daly prigyja ir auga.

Bet dar naujesni ir idomesni dalyku mokslas atranda su kitais gamtos gyvūnais. Pavyzdžiui, drėgnose samanose ir valkose auga vienas mažas gyvūnelis meškučiu vadinamas. Jis yra tik vieno milimetro dydžio ir mažai žmogaus akimi pastebimas. Bet mokslininkai juo labai susidomeje ir yra padarę gan idomiu bandymu. Per mikroskopą aiškiai matosi kaip jis miršta tuojau,

kada paskutinis vandens lašas išdžiūva. Jis tuojaus susitraukia, nustoja judėti ir virsta dulkele. Si dulkele gali išbūti negyva ištisus metus, bet kaip greitai ji gauna drėgnės, taip greitai ji gauna drėgnės, taip atauga jos galūnes ir vėl maitinasi ir auga.

Kaip sausra, taip ir šaltis gali gyvybę paveikti. Daug kam yra pasitaikę matyti, kaip i leda sušalusi gyvatė šifusi atgyja. Varlės irgi galima taip sušaldyti, kad jos pavirstu i leda, o paskui len gvai atšildant jos vėl atsigau na ir gyvena. Taip pat ir tik vabalėliai meškučiais vadinami gali buti sušaldyti ir išlaikyti kelis metus, bet paskui atšildžius jie vėl atsigau na. Tas pat šaldymo procesas praktikuojamas ir su žmonėmis, bandant gydyti vėži bei džiūvą.

Mokslininkus labiausiai idomauja organizmo dalių operacijų keliu perkėlimas. Visiems yra žinoma kad beždžionės lėtinės liaukos yra praktikuojamos perkelti i žmogaus organizmą, žmogaus pajauninimo

sumetimais. Kad žiurkių ir triušų, vištų ir gaidžių organinės dalys sukeičiamos ir jos gyvena ir veikia. Mokslininkas V. Finkleris darė bandymus su meškučiais, patelės galva perkeldamas ant patinėlio kūno, o patinėlio galva ant patelės kūno. Operacijos pavyko puikiai ir gyvūneliai augo. Galvų sukėtimas nieko neatšilpe i ju lytini gyvenimą ir jis liko toks koks buvo. Kiti patinėliai taip pat melinosi prie patelės su patinėlio galva, o pateles prie patinėlio su pateles galva. Galbut, kad tie keisti gyvūneliai ir po šiai dienai tebegyvena ir domina mokslininkus.

Kitas mokslininkas darė bandymus su sliėkais. Jis per pus perpiovė du sliėkus ir paskui juos taip sugyde, kad galva butu su galva ir uodega su uodega. Susidūrė keistas gyvūnas, kuri savo abejoniš galūnėmis valgė ir valė, kol per viduri sprogo, gi antras tuojau, kaip tik išsėmė organizme buvusi energija, tuojau nugaišo.

Panašus bandymai yra daromi ir su šunimis. Nupiautą šunies galva mokslininkai gali išlaikyti gyvą net pusketvirtos

valandos, o paskui ją vėl atgaivinti pulsuojančiomis gyslo mis priteidžiant šilto šunies kraujo. Galva pradeda veikti ir atsisuka i žmogaus balsą.

Charakteringa operacija buvo padaryta su žiurkute. Jai išpiovė pieno liauka ir ja perkėlė jai i ausi. Paskui kada žiurkutė atsiveda vaikus, jai ausyje auganti pieno liauka pritrivinko ir net pieno leido.

Taip lygiai ir žmogui perkelta vieno kūno daliesoda i kita išlaiko savo savybes. Tik juodviedžiui idėta baltviedžio oda pajudyja.

Taip mokslininkai kaitaliodami ivairias kūno dalis gali sudaryti ivairiusių rušių gyvūnelius. Laboratorijose jie turi operacijų keliu padarę trigalves jėliukes bei daugiakojus kitus gyvūnelius, kurie gyvena ir auga.

Ir todėl, kad butybei mirus, jo organizmo dalys dar gali gyventi, ir pats mirties terminas mokslininkų yra kitaip suprantamas, negu paprastų žmonių.

LENKIJOS VALSTYBES GALVAS.

Tasa 3-čio puslapio.

savo einamų pareigų. Juk ne gali areštuotas žmogus eiti prezidento pareigas. Tai g Mo-ciekis jį atsisakė ir jo vietoi išrinktas naujas Lenkijos respublikos prezidentas, Vladyslav Račkėvič, o karo ministru paskirtas generolas Sikorskis. Naujoji Lenkijos vyriausybė sudaryta Prancūzijoje, Paryžiuje ir čia turės savo bustinę.

Juokingai atrodo, kad Lenkijos valstybės nėra, ir jos vyriausybė dar egzistuoja ir išrenkamas naujas respublikos prezidentas ir kiti ministrai. Dabar Lenkijos respublikos vyriausybė yra, tik nėra Lenkijos respublikos teritorijos, tačiau, ji teritorija, manoma atgauti. Dar niekas nėra pripažinęs Lenkijos nukariavimo, kol to dar nėra, tai turi veikti ir Lenkijos respublikos vyriausybė. Bet kaip ilgai tai bus, sunku pasakyti.

Nors Lenkijos nėra, ir karas su lenkais baigėsi, tačiau kaip matosi prasidės naujas karas, kuris galė buti daug žmonių.

Nukelta 6-tam puslap.

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 75 A, Fone 4-1940 (prie pat stoties Luz)
atidarė naują skyrių — antra siūvykla, prie stoties Zuz ten ir gyvenamas butas

RUA da Conceição 11

GALECKOSIUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias madas ir ivairiausių medžiagų — vietinių ir užsieni. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siūvo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RŪBUS GALECKOSIUVYKLOJE.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257
Tel. 4-1457

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de Araujo suburbio Central do Brasil, paroduame geriausios žemės daržams ir medelėms ūkiams. Žemė apaugusi mišku. Yra pakankamai vandens. Žemės kaina — tik 300 — 400 reisų kvadratinis metras. Geri keltai ir arti esančios stotys duoda galimybę užvesti paukščių ūkį, verstis daržininkyste, kitokių kultūrų auginimu ir įrengti poilsio namus.

Sklypai nuo 10.000 metrų išimokėjimui pradedant nuo 50\$000 Savininkas. Cia de Agr. Imigração e Colonização.

Pardavimų Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-4549, S. Paulo

Sekmadeniais ir šokiadieniais ištisa savaitę galima teirautis vietoje, krautuveje prieš Carvalho de Araujo stotį pas ANTONIO KRISTEN.

Traukiniai iš stoties Norte išeina: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14,30.

Įregistruota nr. 45 iš 10-12-38 trečiojo apylinkije.

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Viduriniu ligu specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 235 TEL. 5-1461 S. PAULO

NETURI PINIGŲ? REIKIA GERŲ KOSTIUMŲ?

ad nieko nelaukdamas kreipkis siūvyklon

Vilnius

Matris: Rua da Mo'ca, 3C 7 Tel. -8854. Filial: Pr. Julio Mesquita, 60 Tel. 4-5015.

Kur pasisiūdin... geriausios medžiagos oitute mokėdamas i mėnesį po 20\$. O taip pat čia gausi neperšlampa apsiausta (capa) tokio mis pat sąlygomis.

Lietuviu Jaunimui DEMESIO!

Norė vni dėvėti gražiai pasiūtus rūbus ir pigiau negu kitur tik pas Paulo Ambrozevičius, kur darbas atliekamas sulig naujausių madų vyriškų ir moteriškų.

Lietuviai, išnaudokite lanką sekmadeniais ir vakarais. Užsilkite ir įsitikinsite, nes darbas atliekamas neblogiau kaip São Paulo centre, bet daug pigiau.

Taip pat yra gražus pasirinkimas moderniausių medžiagų

PAULO AMBROZEVIČIUS

RUA CICLAMES NR. 52 - V. BELLA

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydoma BE OPERACIJOS, įvairios Moterų ligos gydomos irgi BE OPERACIJOS, tik su infeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Paulo Licciardi

Medikas Operatorius Santa Casa

Premimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. vak.

Gyv. Vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyksta i namus bile valandą dieną, nakti.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotekos, žemės pirkimas bei pardavimas ir t. t.) Skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, antras aukštas, Tel. 2-4214

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val vak

KALBA LIETUVIŠKAI.

DR. A. CANDIA

Venerinės ligos:

TRIPERIS (Visose stadijose - aštrus ir kroniškas.)

SIFILIS. Priėmimas nuo 9 - 12 ir nuo 3 - 7.

Sekmadieniais nuo 10-12.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.

Telefonas: 4-0218

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

R. 15 DE NOVEMBRO, 193 sobreloja Tel. 2-6393.

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. professional, carteira de identidade.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

LIETUVIAI, DĖMESIO!

Kiekvienas pasistenkite pažinti SIUVYKLĄ LIETUVĄ

KAIZO ŽEBRAUSKO

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame.

Lietuvių siūvyklų yra daug, bet SIUVYKLĄ LIETUVĄ tik viena.

Rua General Ozorio Nr. 161. — S. PAULO

Carminativo Plazuka

Yra išbandytas kaip geriausias medikamentas, vaistas, nuo ligų: skilvio, kepenų, vidurių, galvos skaudėjimus, svaigulio ir kitu ligų.

Gera sveikata?

Carminativo Plazuka

Parduodamas visose vaistinėse Sandelis: Bueno Cia, Rua, Maria Candida, 187, S. Paulo Reikalingi atstovai i interiorą

Kur tik busi, neužmirsk "Aido"

Jis parduodamas;

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bendrės sustojimo vietos; Bom Retiro: Baužio krautuvėje — rua Aymores ir kampo rua Carmo Contra; Koskoje — kampo J. Paulino ir Silva Pinto; V. Anastazijoj Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: Bernoto krautuvėj — rua 3 N. 4 Jurgelėvičiaus krautuvėj prie bažnyčios; Mokoje — kampo rua da Mooca ir av. Paes de Barros kioskoje. Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj. Rua Canindé, 478 Stankevičiaus krautuvėj; Lajoje, kioskoj prie stoties.

SANTO ANDRÉ:

S. P. R. stoties kioskoj.

SANTOS:

S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kurlam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuo pasirūpins. Aidas turi būti visur pardavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampe lio tenelieka, kur nebūtų Aido

DANTU GYDYTOJAS JOSĖ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsivėlgame į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cida-bro porceleno 8\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Daromi Viso ki Spaudos darbai

Primami užsakimai is provincijos

Darbas atliekamas greitai

ir svariai, visokioms spalvoms, pigiausiomis kainomis

Pirmoji Lietuviska

SPAUSTUVĖ

Rua da Mooca, 1721 Tel. 2-1123

LABORATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų) Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštas.

Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

BRAZILIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS YRA "Lietuvių Aidas Brazilijoj"

nes jis remiamas tik savų skaitytojų. Jei dar nesi "Aido" prenumeratorių, tuojaus stok į jų eiles

KAVA "DOM BOSCO"

Lietuviai visur reikalaukite ir pirkite kavą DOM BOSCO. Tai gryna pirmos rūšies kava.

Sociedade Torrefação de Café "Dom Bosco" Ltda.

Rua da Mooca, 305-A Tel. 2-1123

Dr. A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujiniu, veneriniu ir moterisku ligu specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak. Ladeira Porto Geral, 12, sales 4 ir 5.

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março) Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijoj, Rygoj ir Rio de Janeiro.

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Honorėn — Sifilis. Gydomas kalnu saule.

Ligonius priimakasdieną nuo 2 iki 6 val. vak. kalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga, 139 1-mas aukštas. Tel. 4-1-05

Vietos Lietuvių Gyvenimas

GRIZTA LIETUVOS ŠACHMATININKAI.

Pasibaigus tarptautiniam šachmatų turnirui Buenos Aires mieste, Lietuvos šachmatininkai jau grįžta Lietuvon. Lietuvos šachmatininkai šiose rungtyse paliko veik paskutiniai.

Krsp.

NUSOVĖ MALISAUSKAITE

Pereitą kartą buvo rašyta Aido, kad vienas politinės policijos valdininkas nušovė lietuvaitę, bet nebuvo pažymėta jos pavardė. Stasys Petravičius mums informavo, kad ta lietuvaitė jo švogerka ir vadina si Ona Malisauskaitė, gyvenusi su tėvais ant Villa Pompea, Rua Desembargador Valles.

RIO LIETUVIŲ PAREN- GIMAS.

Spalio 14 dieną Rio de Janeiro lietuviai rengia vakarą Scenoje bus suvaidintas istorinis lietuviškas veikalas „Vytautas“ kalėjime. Rio de Janeiro lietuvių s-ga Vilnius kviečia visus Rio lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti šiame rengime.

NAMUS ISMAINE ANT SAKAROS.

Seni lietuvių skaitytojai Didžiokai ilgą laiką gyveno Ozasco miestelyje, kur turėjo isigyje namus ir laikė krautuve. Bet lietuvis mieste nerims ta, taip ir Didžiokai. Jie savo namus išmainė ant Sakaros Barueri apylinkėje ir dabar ten gyvena ir užsima mažu ūku: daržovėmis, sodu, bitininkystė ir kt.

PROF. BACEVICIUS VYKS AMERIKON.

Pianistas prof. Vytautas Bacevičius greitai išvyks į Siaurės Ameriką, kur žada su rengti kelioliką piano koncertų amerikiečiams. Laimingos jam kelionės ir geresnio pasisekimo, negu Pietų Amerikoje.

Krsp.

NAMU BOM RETIRE NEBESTATYS.

Is patikimu šaltinių teko suzinoti, kad projektuojami lietuvių namai Bom Retire jau nebus statomi. Pinigai, kurie buvo gauti namų statybai, virš 100 kontų bus sunaudoti laikraščio „Lietuvio“ leidimui ir kitiems smulkiesiems „lietuvišku namų“ reikalams.

Taip pat is biednos mūsų Lietuvos išiešioti pinigai nesuskaizina keno naudai. O tiek ban deirantininkai rėkė, tiek leido gerkles, kad jie pastatys puikiausius namus, kurie vadinsis „lietuvių kultūros namais“. O dabar, kaip matosi, tie pinigai nueis Vancevičiui ir kompanijai. Zmonės pasakoja, kad Vancevičius jau ir automobiliu isigijo. Ir kodėl ne, jei pinigų yra kaip šieno. Juk sunku tikėti, kad virš 100 kontų galėtų suvalgyti vienas laikraštis „Lietuvis“. Taigi, šių pinigų kaip matosi, užtenka visoms prašmatnybėms.

Lengva duonele turėjo mūsų bandeirantininkai. Bet kažin kaip bus toliau. Pagyvenime, pamatysime.

Jonas B.

NUMULTUOTA LIETUVISKA MOYKLA.

Dėl „gerų“ mokyklų prižiūrėtojų, tapo numultuota Bom Retiro lietuvių mokykla. Esą buvo norėta tą mokyklą visiškai uždaryti, bet dėl didelių prašymų, mokykla numultuota tikrai ir uždrausta jai deštyti lietuvių kalbą.

Tai ve prie ko priveda mokyklą tokie mokytojai, kaip Jurgilas ir kt. Jie mokyklos reikalau, nezaus, bet užsima kažin kuo, o nuo to kenčia mokykla, kenčia lietuviškumas daromi nuostoliai.

Kal-as

GALI PARDUOTI VISUS NAMUS.

Bandeirantėje eina kalbos apie likvidavimą kaikurių namų, kurie pastatyti Lietuvos ir vietos lietuvių pinigais. Slotoji Bandeirantėje kilusi mintis stiprinama ir palaikoma.

Taigi negaudami is Lietuvos bandeirantininkai pinigų, gali pradėti likviduoti vieną po kito namus. REIKIA PASISAUGOTTI APGAVIKU.

Ne nuo vieno teko girdėti lietuvių kad esą tokių žmonių kurie svetimsaliams parengia visus dokumentus nereikalaujant nei gyvenamos vietos patvirtinimo, nei kitų svarbių dokumentų karteirai išgauti. Bet štai šiomis dienomis tokie tarpininkai pakliuvo į policijos rankas. Pasirodė, kad tie tarpininkai padirbinėjo (falsifikavo) delegatų parašus ir patys gamino gyvenamosios vietos liudijimus. Svetimsalių delegacija šitą darbą susekė ir jau 4 tokiu areštavo. Dėl tokio ju darbo, turės nemalonumų ir tie kurie yra iteike jiems sutvarkyti dokumentus.

Aido redakcija pataria kiekvienam lietuviui kreiptis tik pas lietuvius, pas patiki mus asmenis, kad išaiškintų ir duotų tikras žinias, kaip šitie dokumentai reikia sutvarkyti ir kokių popierių reikia, kad išgavus svetimsalių karteirą. Aido redakcija duoda visas reikalingas žinias visai už dyką, jei kas dokumentus darosi pats. Be to, kas nenori sugaisti laiko ieškant liudininkų, vaikšiojant po tabelijonus, po delegacijas, tiems Aidas parengia viską, kas tik realingai už visai pigią kainą.

Ispėjame lietuvius, kad pasisaugotų nepažistamu ypatų, kurie dedasi geraiš policijos „bičiuliais“, kurie sakosi parengsiai dokumentus ir isim

Bom retire parduodama krautuve, ant Rua Newton Prado 606, apie kitokias informacijas kreiptis pas sr. Julio Ligeika, ant pačios gatves, rua Newton Prado, 592.

Villa Beloje parduodamas didelis namas ir žemės sklypas. Dėl sąlygų teirautis Aido redakcijoje.

REIKALINGA DARBININKU

Oficina de Calçados Juozo Pulijausko, Praca No 1 - Vila Baruel, Casa Verde reikalingi keturi darbininkai - pontadoriai. Udarbis geras. Kreiptis galima kasdien.

sią karteirą, kad ir nepilnoje tvarkoje yra lietuviški dokumentai. Svetimsalių delegacija žiuri, kad dokumentai būtų pilniausioje tvarkoje ir tik tada, viska patikrinusi, išduoda karteirą.

GATAVOS KARTEIROS.

Išimtos karteiros de Identidade Modelo 19 siems lietuviams:

- Antanui Jurgensonui,
- Amerikui Hoyartui,
- Juozui Civinskui,
- Nikodemui Ragaišiui,
- Jadvygai Matačiūnaiti,
- Juozui Matulianskui,
- Vladui Kuapui,
- Stasiui Kaupui,
- Vladui Ramanauskui,

Stefanijai Viličkajai, Veronikai Lingytei, Juozui Vigeliui, Pitrui Skareliui, Boliui Paskevičiui, Jonui Daventui,

Visiems lietuviams parengia dokumentus dėl karteirų Aido redakcija pigiai, greitai ir sąžiningai. Dėl sąlygų telraukitės pas tuos, kuriems Aido redakcija dokumentus yra parengusi.

Prašomi užėti i redakciją M. Liaskauskas, St. Sakalauskas, Kazys Gaiūtis, Butulytis, Elenora Petrulis, Ignas Kairys, Ad. Jakonis ir Bronislovas Curas.

Lenkijos valstybės galas

Tasa is 4-virto puslp.

Ilgėsnis ir daug žiauresnis. Tai karas prancūzų ir anglų ir vėnės pusės ir vokiečių is kitos pusės. Kas žino, gal tas karas ir prikles Lenkijos suilugdyta valstybe ir sugraizins jos vyriausybe i savo teritorija.

Pranešimai sako, kad Hitleris šio naujo karo labai bijosi ir pasiryzes atsakyti savo užimamos vietos, frerio vietos, jei tik prancūzai ir anglai sutiktų priimti taikos sąlygas ir padėti ginklus. Hitleris, matyt, jaučia, kad tas naujas karas, bus labai sunkus ir gali suilugdyti didiji reičią

kuri Hitleris per kelis metus viepšataudamas sukūrė pavergdamas svetimas žemes. Bet, matosi, kad is kurių siulo Hitleris, nebus priimta ir anglo sako, kad Hitleris pradėjo karą tada jisai norėjo, užpuole Lenkija ir ja sunaikino, o dabar, kara baigti baigsime, mes, sąjungininkai, tada, kada mes norėsimė. O baigsimė ji tada, kada bus sutriuškintas hitlerizmas.

Is viso ko matosi, kad Lenkijos valstybės suiluglyma etnės Europai dar daug didelių ivykiu ir baisiu sukretimu

Mokėdamas po 10\$ i menesi

Susitvarkysi savo dokumentus ir gausi KARTEIRA DE IDENTIDADE MODELO 19. Šiomis sąlygomis parengia dokumentus ir padeda išgauti karteira Aido redakcija. Parengia visus reikalingus dokumentus svetimsaliams greitai, pigiai ir sąžiningai.

Kreiptis galima kasdien nuo 8 val. ryto ligi 8 val. vakarų ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto ligi 12 val. dienos.

Rua da Mooca, 1721.

Telephone 2-1133

MEDZIO APDIRBIMO DIRBTUVE.

Siuo pranešama, kad lietuvis M. KIRILAUSKAS, atidarė Villa Prudentėje, Rua Cor. Pacheco Chaves, 90-a (tel. 3-0418) medžio apdirbimo dirbtuve, kurioje galima užsakyti medžio įvairius išdirbinius. LIETUVIAMS DAROMA DIDELE NUOLAIDA.

Reumatizmas ???

Kroniškas ar aštrusis reumatizmas. Ekzema, votyis ir skauduliai. Gydymas moderniais, Terapija moderniausia DR. PAULO LICCIARDI, Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro) São Paulo, telefonas: 5-4170. Priima nuo 15 ligi 18 val. Apšaurėjimas 20\$000.

Dantu Gydytojas

Dr. Waldemar P Magalhães

Rua da Mooca, 1659 (Prie Aido Redakcija)

Ta isio ir traukia dantis. Kainos pigios. Ligonius priima: Antra dieniai, trečiadieniai ir penktadieniai.

PAIESKOJIMAI

Antanas Budrevičius, paieško Onos Budrevičiūtės, kuri visą laiką gyveno Urugvajuje. Kas apie ją žino, bei jos pačios prašau atsiliepti žemiau paduotu adresu. Ona Budrevičiūtė Kkilusi is Lazdinių, A Budrevičius, Parque das Nações, Rua Argentina, 17, Santo André, Estado de São Paulo - Brasil.

ALESAS PADEIKA, paieško įvairių dokumento registracijoje ko broli Edvardą Norvaišą, ku asmeniškų, organizacijų istatų: ris visą laiką gyveno S. Paulo kontraktu, valdymo, visokių lyje ir dirbo Light kompanijoje liudijimų tr tt.

Cartorio da Alberto Netto

Registro de Titulos e Documentos.

3º Oficio

Largo do Thesuoro 20
Tel. : 3-2013

RETA NAUJIENA !!!

L. M. M. R. «RYTAS» i. m. spalio 7 d. (šeštadienį) Luzo Brasileiro salėje, rua da Graca, 608 rengia didelį

KONCERTA

«Ryto» choras išpildis bent 23 liaudies dainas. Dainuos solo, dueto, vyrų, ir mišrus choras. Dainas mokino, diriguoja ir pjanu akompanuoja muzikas J. Stankūnas.

Tuobai antras toks parengimas Ratelio «Ryto» istorijoje. Neprašaiskite progos dalyvauti šiame parengime.

Pradžia 8 v. v. Po programos tęsis šokiai iki 4 v. ryto.

Rengėjai